
ADAM'S REMORSE
AND OTHER POEMS

ADAM'S REMORSE AND OTHER POEMS

SELECTED POEMS BY AKBAR BARAKZAI

TANSLATED FROM BALOCHI BY
FAZAL BALOCH

BALOCHI ACADEMY
ADALAT ROAD QUETTA

www.balochiacademy.org

Copyright © 2023 Balochi Academy Quetta

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without the written permission of the publisher.

ISBN: 978-969-680-196-2

Price: Rs. 200

Publisher: Balochi Academy Quetta

Address: Adalat Road Quetta

Website: www.balochiacademy.org

E-mail: balochiacademy@gmail.com

Printer: Meeras Printing Press Karachi

Dedicated to
Atta Shad

منءدنباے ءو شبت دبا انگ
ءو ءنو ءے ءه منءسار ءو شءے
(ءطاشاد)

(Everybody calls me a lunatic
You're mad to trust my sanity)

Of light and blossoms
Everywhere the dawn will glow
Droplets of my blood
On the earth I shall sow

Akbar Barakzai

CONTENTS

Introduction.....	4
Foreward.....	Error! Bookmark not defined.
The Iconoclast.....	9
Adam's Remorse	10
Revolution's Call	12
The Modern Man	13
Freedom.....	15
Verse (1).....	16
The Law of Nature	17
Not Forever	20
Waiting for Godot.....	21
Man's Marvel.....	23
Verse (2).....	24
No	25
I'm Viet Cong.....	27
Sputnik	30
I Need Not Your Sky	31
Motherland.....	32

The Word	33
Verse (3).....	35
History.....	36
A Poem	38
To Leaders	39
Who Can Snuff Out the Sun?	41
Be And It Came Into Being.....	43
The Distracted Youth	45
The Invincible Shrub.....	46
Verse (4).....	47
Mysteries of the Universe.....	48
How Glorious Be the Night	50
The Anguished Sigh.....	52
Parting	53
Verse (5).....	54
The Golden-Haired Mistress of Dawn	55
Unfinished Song.....	57
The Memory of You.....	58
Open the Windows Dear Friends	59
We Are All Human	61
The Beggar	63

For How Long?	64
Verse (6).....	65
Mad in Love	66
Our Dreams Still Belong to Us.....	68
Verse (7).....	70
Keep Moving Ahead	71
April 1978.....	72
Don't Grieve	75
Rise Up O Friends!.....	76

Introduction

Akbar Barakzai (1939-2022) is one of the most defiant progressive voices ever appeared in modern Balochi literature. He belongs to the generation of poets that witnessed the political and literary activism of Muhammad Hussain Unqa, Sher Mohammad Mari, Mir Gul Khan Naseer and Azat Jamaldini. They are known to be the political minds and architects of modern Balochi literature. Their art responds to social and political aspirations of their age. Profoundly influenced by progressive ethos and credentials, they raised their voice for a just and humane society.

Barakzai was no exception. He sought to reshape the prevailing socio-political and wrote for freedom and liberty, peace and prosperity and dignity of mankind. His unwavering love for human dignity transcends all geographical and cultural frontiers and becomes universal. His poem *Ma Insanan* (We are All Human) reminds us that despite the differences in creed and race, all human beings in the world share some common traits and ties on the basis of humanity.

Similarly, in poems like *Man Viet Cong aan* (I'm Viet Cong) and April 1978, he expresses solidarity with the people of Vietnam and Afghanistan. Both poems embody a shared sense of victory against the oppressive powers.

Rocha Kay Kosht Kanth? (Who Can Snuff Out the Sun?), written in the backdrop of Che Guevara's execution, is not only Barakzai's most quoted poem, but it is also one of the most remarkable Balochi poems touching the theme of resistance and defiance.

The primordial struggle of humanity and its subsequent triumph over the forces of tyranny and darkness also resonate in the poem titled *Tareekh* (History).

Defiance is the crux of Barakzai's poetry. He not only loathes submissiveness and docility but also urges the posterity to emulate the principles of defiance and dissent against the powers who seek to suppress the truth. The poem titled *Innan* (No) is addressed to the poet's young daughter - though nonconformity is the very essence of the poem.

Likewise, in the poem *Labz* (The Words), he insists that people voice their dissent against any kind of tyranny because their very voice will shape their destiny. In other words, he asserts that their salvation lies in their eloquence.

Barakzai, who often called himself a part-time poet, was not a prolific writer. In a literary journey that spans around seven decades, he only brought out two anthologies of his poetry. However, the poems he wrote to celebrate humanity and its triumph over nature and its victory against imperialism will be hailed as a common legacy of humanity.

I owe my gratitude to Barakzai who despite his frail health carefully went through the manuscript and gave me worthy suggestions regarding the poems and their translations.

I also extend my thanks to the poet and editor Mitali Chakravarti who edited the manuscript and wrote its foreword.

I am also thankful to Yasir Dorazahi who despite his tough schedule, meticulously designed the beautiful cover of the anthology.

Fazal Baloch

Nasirabad, Balochistan

Foreword

There are writers who transcend their times, who are visionaries and look forward to a better world. Names like Rabindranath Tagore, Kazi Nazrul Islam, Lalon Fakir, Faiz Ahmed Faiz, Amrita Pritam, Waris Shah, Omar Khayyam, Rumi and many more such names star in the universe of poetic excellence. Their poetry addresses issues and encourages us to move towards a better world with a broader and more open vision. One such poet who was brought to my notice from Balochistan is Akbar Barakzai. Fazal Baloch translated his poetry, and we were fortunate to have him submit some of them to Borderless Journal, an online magazine that hopes to connect mankind across all borders. Barakzai's poetry perfectly fitted our theme.

Akbar Barakzai's poetry echoes of hills, strong winds and the lofty spirit of humankind who journeyed through ages to create a beautiful world. Yet, intrinsic to each poem that I have read is that intimacy that makes his words reach out in empathy to readers with a personalised touch. We emote with him. We read only the translations and wonder how fantastic his verses must be in Balochi. Fazal Baloch has translated each poem with care, weaving the spirit of the original into the translation because it has got me in touch with the bravery and the struggle of a people who I have never met but feel I know well after reading Baloch's translations.

In Barakzai's poetry I have found traces of blood and bones of these people, who care, care for fellow humans as their friends. You can feel the poignancy and pain of struggle coupled with philosophical astuteness. Transcending borders of manmade divides, the poems rise in a crescendo carrying the readers to the skies, getting us in touch with lofty emotions that

momentarily help us rise out of the mundane and seek justice for every member of the human race.

There is a total of more than seven billion people on this Earth and roughly 6,500 languages are spoken by them. All of us emote as humans but often understanding each other becomes a difficult task. Translations, especially if they are good, help us grow closer to the people. Baloch told me that the poet himself has edited this set of poems in English. Therefore, they have been authenticated by the best person possible, the poet himself.

One of the ways in which Barakzai reaches out to the West and the East is by weaving narratives of both cultures together — he has a poem called ‘Waiting for Godot’. Samuel Becket’s Godot is emblematic of an ideal that we keep waiting for. Barakzai has captured the essence of the whole play in his poem with his refrain --

Arise! O friends from this deep slumber
Godot will not, will never show up

And yet, he urges us to act instead of wait. In a poem dedicated to Che Guevara, he asks:

Who can snuff out the sun?
Who can suppress the light?

He elaborates the pain of fighting for ones’ beliefs in ‘For How Long?’

For how long
Life will remain in utter distress
Handsome youths keep falling to bullets
And mirror like hearts continue to shatter into shards
For how long?
For how long?

And yet he says --

The serpent of tyranny will vanish evermore

The sapling of envy and hatred will wither away
This world of mankind will blossom
Into a garden of paradise
But who knows?
How many more years will it take?
How many more eons will it take?

How true is it that ‘Handsome youths keep falling to bullets’! Wars only cause pain and annihilation. In today’s world these are important questions we need to ask ourselves. When will we stop all the violence? When will our children live in peace in a war-free world as one species unbroken by manmade constructs that divide us?

It is time, perhaps, for listening to Barakzai’s cry to move forward in time. Through his poetry, we find he loves mankind, has a clear vision on what has to be done. His poetry does not dictate but asserts and asks questions to help us hear and accept uncomfortable truths about ourselves. His poems echo with elegance and simplicity. This is a voice that should not stay confined to one set of people, but his vision should be shared worldwide – a vision laced with love of mankind.

I am very honored to be writing this foreword for a poet who in my estimation needed a more acclaimed hand to honor his wonderful poetry. I would like to thank both Fazal Baloch and Akbar Barakzai for this grand honor.

Mitali Chakravarty

Editor, Borderless Journal, Singapore

The Iconoclast

A free spirited-Baloch
I'm an old iconoclast,
For idols, I am fire and fury.

I rip apart the idols
Thrash them forever.
In this Somnath* of life
I've shattered hundreds of them
With many shapes and forms,
Giant and small
Of stone and glass
Of silver and gold
Fair and pretty.
I've shattered them forever
Just for a fair deity
Her charm courses in my breath
Traverses in my thoughts
My life, my heart and soul
Glory of the days yet in sight
The radiant moon of my dark nights.

* Somnath is one of the most sacred temples located in Gujrat India. Mahmood of Ghazni is said to have attacked and plundered this temple in 1025 AD.

Adam's Remorse

Far in the perfumed land of trance and ecstasy
In the garden of paradise
I was happy—indeed happy and elated
One day, all of a sudden
A fair lass, with a moonlit face
Flying on the carpet of a cloud
Landed before me with magical charm and grace
Pretty like a deer, she yawned
And outstretched on the carpet of the cloud
The contours of her crystalline body
Like the pages of a book lay opened before my eyes
There was an all alluring world
In the temptation of her bewitching eyes, sizzling lips, sable
hair and passionate bosom
But her soul was on fire
Flames leapt forth to embrace and wash me with warmth
She stretched out her hand said:
“Lo, an apple, a gift for you
It's my heart and soul, an emblem of my love
It's my faith, and what in the world I have”
It was no apple but a glowing ember
Startled I thought of Adam
I wondered how this fire from inferno had made it to the
paradise
It must be the mischievous Lucifer
A dark fear seized my heart
And a freezing tempest blew across my soul
Ergo I turned her down

But she implored:

“I’m Aphrodite, I’m Venus, and I’m your Eve

It’s the sweetest fruit of the paradise

A paradise unto itself

Banish the Lucifer from you heart

Frozen with fear, I spurned her

She besought: “I’m your maid

Such pleas and cries would move the god of wrath to mercy

O light of my eyes!

Pray be sweet to me”

Collapsed with fear

A lifeless corpse I had become

I shunned her

I didn’t wish expulsion from the paradise but.....

Since then I’ve been burning in the eternal flames of perdition

Far in the perfumed land of trance and ecstasy

In the garden of paradise

I was happy—indeed happy and elated.

Revolution's Call

Look in the east at the scarlet horizon
Dawn is about to break, don't lament
Rise up! O invincible youth, rise up
Revolution's call is tearing through the firmament.

The Modern Man

A voice always asks me:

"Who are you"?

I'm but me".

Yet I'm not content with the answer.

After all who am I?

I must know how many "Me" I embody?

I am not one alone

I must know my countless shapes and forms

**

Hold on

I recall

They've assigned me a name:

The "Modern Man"

Yes I'm the "Modern Man"

Apparently I am one

But wear countless hidden faces

In a moment I'm a human

In the next a devil

In one moment I'm an atheist

In the next a believer

In one moment an ascetic

In the next a hedonist

In one moment innocent

In the next a sinner

In one moment a leader

In the next a robber

In one moment a beast

In the next a human

**

Of me proud is the modern age

Of modern age

I am the matchless gift

Ignorant of myself

I know not who I am

Perhaps I'm a human

Perhaps a human

**

I'm the "Modern Man"

Yes the "Modern Man".

Freedom

Before liberating the people

let's liberate ourselves first.

We who are the slaves of our centuries' old feuds and
malevolence

Slaves of our follies and sins; malice and greed

How could we liberate the people?

How could we liberate our laborers and peasants

Shepherds and fishermen?

Before liberating the people

let's liberate ourselves first!

Verse (1)

I'm the tree of immortality,
O, you tyrant brute!
Me the more you hew
the more I sprout.

The Law of Nature

(First Voice)

Come, you the riff-raff evildoer!

Hearken to what I utter

You are my slave

I am your Master

You are homeless

At my feet forts and palaces

You are homeless

I'm the lord of power and puissance

You are destitute and famished

I'm rich and affluent

I'm wise and prudent, you are brainless

I'm the man of might, you are weak and frail

I'm the owner of large estates and orchards

Irk some is your existence in this world

I'm the master

You are my subject

Of faith and the divine book

Guidance I always seek

You are a wayward heretic

I am pure, you are filth

I am strong, you are meek

Have you ever pondered?

On the law of nature
Always subdued in the world
Are the weak and vulnerable
A shark preys on little herrings
Lion hunts the ibex
Birds and locust falcon's catch prey

History bears witness
Always lie in fittest's side
Throne and crown
Glory and pride

Discern!
In rebellion
You'll gather only humiliation
I'm powerful, you are powerless
I'm the master, you are the subject

(Second Voice)

Granted, you are the master
Proud, rich and affluent
I am miserable and poor
Pious jurists and clerics
Your companions and cohorts
I'm but a sinner and transgressor

True you are the mighty overlord
I'm just a wretched slave
But listen you me!
I'm also a man, a descendent of Adam

No matter how much you oppress me
I wouldn't submit to your law of nature
A pretext to my subjugation
No matter how mighty you are
No matter how weak and frail I am.

Not Forever

The rule of chains and fetters

Will last only for today, not forever.

The age of tyranny and oppression

Will last only for today, not forever.

All these wealth and riches will liquidate soon

This loot, pillage and plunder

Will last only for today, not forever.

Waiting for Godot

VLADMIR...YES IN THIS IMMENSE CONFUSION ONE THING
ALONE IS CLEAR, WE ARE WAITING FOR GODOT TO COME.

(WAITING FOR GODOT, ACT 2)

Arise! O friends from this deep slumber
Godot will not, will never show up.

Godot is the prophet of slumberous wakefulness
He's a messenger with a black scripture to misguide
the ignorant, halfwits and simpletons.

O friends and pals! In your hearts and mind
and in every bone and vein of your body
the poison of slumberous wakefulness
has sprouted into toxic mushrooms
Pray tell me why do you want to waste yourselves?
Why do you want to rob your mind of wisdom and reason?

O friends! Much desired is the dark tunnel of death
than the curse of slumberous consciousness
sleep eternally like a rock
or like the sea stay awake for evermore.
Either imbibe the poisonous drink of death
Or reap the treasured harvest of life
Evermore feared is the poison of slumberous wakefulness

Than the murderer's deadly sword
the murderer's sword puts an instant end to life
liberates one from all worries and woes.
The curse of slumberous wakefulness
neither lets you die in peace
nor breathe in life's gentle breeze
Dear friends and comrades rest assured
Godot will not, will never show up.

Setting our eyes on Godot's trail
we shall surely lose our vision
and our wealth of wisdom
we shall squander away forever.

Arise my pals and companions
pray cast off the snare of death
liberate yourselves
From this slumberous consciousness
set your brilliant minds free
from the fetters of indolence.
For the hope of a mirthful spring
Together with your mates
gulp down the potent liquor of death

O friends and comrades!
Betray not yourselves any more
Godot will not, will never show up.

Man's Marvel

(Written after Russia launched its first Rocket to the moon)

Overjoyed, heavens and skies
Today they receive the man

With splendor and grace
Comes out the moon
All proud of the marvel
Man has scored

The rivals of man
Amazed and astounded
Dejected and downcast
Man subdued the heavens at last

All hail to Russia!
It has crowned the mankind
With marvel and glory unforeseen
All hail to Russia!

Verse (2)

From scented tresses,
we made it
all the way to the gallows
No respite we sought
anywhere in between.

No

(For My Daughter Laleyn)

I wish on your lips
Forever stay the word "No"
It's the word, all glory and delight of life
Pour in from.

Hearken to the words of your aging father
Merrily drink the drink of love
But to venomous hearts say "No"
To goblets of hatred say "No"
To all tyrants of your age say "No"

Go ahead and embrace the tides
That alter the course of life
But to the rule of death say "No"
Always raise aloft the flag of truth
But to lies and falsehood say "No"
Give a warm welcome to the light
But to the curse of darkness say "No"

I wish on your lips
Forever stay the word "No"
It's the word, all glory and delight of life
Pour in from.
The sweetest melody of nature
It's the secret of life's beauty

(“No” was the first word that Laleyn learnt and she continued to utter it for many days. Poet)

I'm Viet Cong

(A Tribute to Vietnamese Freedom Fighters)

I'm Viet Cong
Heaven and earth
The whole universe
I'm Viet Cong

Africa and Asia
Europe and the whole world
States* and its ambitions
I'm Viet Cong

I'm a droplet, I'm a tide
Rivers in my each stride
Heart and soul of oceans
I'm the moon, stars and the sun,
Moonlight and Milky Way
I'm Viet Cong

I'm water and snow
Fire and flame
Wind and tempest
Dust and haze
Rain and flood
Lightning and thunderclap
I'm Viet Cong

I'm color and light, music and muse

Melodious call and tune
Harvest of mirth and merriment
Everlasting spring
I'm Viet Cong

I'm woods and trees
Petals and leaves
Morning breeze
Sweet brook
Dews and mist
Clouds and rainbow
I'm Viet Cong

Emblem of beauty
I'm world's heart and soul
I'm the heaven
And the earth
I'm Viet Cong

I'm the breeze of amity and friendship
True conscience of man
Who can kill me?
After all
I'm Viet Cong

I'm Nile, Mekong and Volga
Tigris, Danube and Indus
Congo, Yangtze, and Ganga
Amazon and Kech*
Who can kill me?
After all
I'm Viet Cong

Like Yangtze, Danube and Volga
Ceaselessly I flow
In States, Africa and Asia
My light does glow
I'm Viet Cong

Like earth and heavens
Like man's fervent longings

I am everywhere in the world
I'm Viet Cong

I'm the spirit of freedom and liberty
Who can enslave me?
Who can kill me?
After all
I'm Viet Cong
I'm Viet Cong.

*States: United States of America

*Kech: A river in Makkuran Balochistan

Sputnik

(On the launching of the second Sputnik)

He, at last ensnared the moon and stars
And subdued the heavens forever
The flight of Sputnik is indeed a feast
No doubt man is the greatest of all.

I Need Not Your Sky

Since ages, someone within me cries and pleads
With the deaf and blind gods of the lofty heavens
And impregnable skies:
“May forever be blessed onto you your vast universe
The sun moon, stars and galaxies
I need not your affluent world of light
Splendid moons and galaxies
For I’m a mortal man
And this piece of sacred earth is all I have
Indeed you are the masters and you worth the heavens
This dark and barren plain is suffice for me
Let me breathe in peace
Here on the very piece of the earth
O, sovereign lords of the stars and the suns
I need not your impregnable sky
Pray render me my motherland unto me
That’s my heart and soul
My faith and devotion
But the lords of the heavens wouldn’t bother themselves
To such worthless pleas and cries of the man
Since ages someone within me cries ceaselessly.

Motherland

Even if like a wasteland
It's all burnt and blazed
Motherland is but motherland
I crave not for the land of the sun
And its flowing rivers of light
Even if it's dark like a dungeon
Motherland is but motherland.

The Word

IN THE BEGINNING THERE WAS WORDS, AND THE WORD WAS
GOD....

(NEW TESTAMENT)

We begin with the word
With the word we end
Blessings and salutations
To the Apostle of the word!

The word is God
The very existence
And the guiding ocean of time.

The word brings forth
Freedom and providence
Prosperity and ruin
Mountains trembles with the fear of the word
Who could put out the ever-leaping flames of the word?
Don't ever bury the word
In the chasm of your chest
Rather express the word
Yes speak it out!

The word is freedom
End of oppression
Light and radiance

Beauty and bliss

The word is Socrates' free-spirited paramour

The glowing ember in Mansour's fervent heart

The harbinger of a new dawn

Don't ever bury the word

In the depth of your chest

Rather express the word

Yes, speak it out.

The word brings forth

Freedom and providence

Of course, freedom and providence.

Verse (3)

Leaders gathered
glory and pride
Wretched and poor
laid their life!

History

Ask this vast wilderness of eternities
(That is known as history
That stays Ageless forevermore)

Who am I who have been fighting the tyrants
and the cold-blooded progenies of darkness?
I'm the creator of the glorious days
I'm the God of blossoms
Clouds and mist
And soothing dreams
At my command are the floods of light
Scorching winds
Thunderstorms, water and fire.

Ask this vast wilderness of eternities
Where at each step I've nourished
A verdant meadow with my fresh blood
In this wilderness countless tyrants
Tsars and Alexanders,
Batistas, Genghis, Ayubs and Hitlers
With their blood-thirsty armies of darkness rose and fell
And became traceless under the mounds of this wilderness
But neither did I succumb
Nor did fade my light
For I'm the spirit of love and liberty
I've been fighting with despots and tyrants
I'm Jesus, Manssour and the "Seven Martyrs"*
I'm Socrates, Fuchik and Bayazid

I've been fighting with tyrant kings and despots
I'll remain eternal, so will my light
Darkness will not last for long
Nor ever its progenies
The age of tyrants like Shah and Zakhak
Will not last forever
I'm the custodian of truth
I'm history
The ruthless history
I'm a Baloch, a descendant of Adam
I am the ageless and eternal man
Of Course eternal and immortal!

* The Seven Martyrs of Tehran were seven prominent Bábis executed at Tehran in 1850.

A Poem

Your pain and agony, more than you I adore
For they comfort me in life's sizzling sands
I wonder why in fear tremble the kings
No sword, but a pen I hold in my hand.

To Leaders

ALL THAT IS SOLID MELTS INTO AIR. (MARX)

WAITING FOR THE END, BOYS, WAITING FOR THE END.

W. H. AUDEN

Of my bewailing heart
Who would hear cries and wails
That tear through the heavens
Who would hear them?

Who would feel my pain?
Who would heal my heart?

I'm a poor and luckless Baloch
A peasant with nothing to eat
A laborer without any name
When I see my world in such mess
I flung into distress
A fire shoots through my heart
And blazes my soul

I hear your speech
Weigh your deed
you are men of profound wisdom
And masters of discourse indeed
Hardship for the people you bear

You are the leader, so I concede
You are the leading light
your intentions and claims
Are crystal clear and bright
you appear so desperately concerned
for my comfort, prosperity and delight.
But do you know what ails me?
How would you help break my fetters?

Ask yourself awhile, why after all
Each of you is treading a different path?
Have you ever wondered?
What you treading on is the labyrinth of death
Will it lead us to the destination?
Or to the darkest ocean of doom?

O my venerated leaders!
My sincere men of wisdom!
Why don't you give me an answer?
Is your hearing has gone crippled?
Either I am calling you from a celestial distance
Or your ears are completely clogged?

Why are you so stone-deaf?
Why so stone-deaf?

Who Can Snuff Out the Sun?

(In Memory of Ernesto Che Guevara)

Who can snuff out the sun?
Who can suppress the light?

In the realm of the dark night
The blind night-birds proclaimed
To have forever snuffed out the sun
They rejoiced and reveled in trance
With wine, songs and dance.

Without the glorious light
Without Phoebus Apollo
The primeval source of light, music and poetry
The Heaven and the earth
the moon, stars and Pleiades will lose their way
into the dark void of nothingness
without the timeless Phoebus, life's most handsome knight
Passion will lose its spark
The sea of music will go dry
and the songs of love fall silent
without the ardent Adonis
Life's Aphrodite wouldn't survive for a moment
nobody can ever dare to snuff out the sun
or suppress the light
In the dark wilderness of the night
The blind night-birds celebrated in vain

The triumphant sun comes out every day
spreading its radiance all through the world
chanting ever so gracefully:

"I'm Phoebus Apollo"

"I'm Ernesto Che Guevara"

"I'm Immortal"

Everywhere in the world
it unveils Ernesto's smiling face
with splendor and grace.

Who can snuff out the sun?

Who can suppress the light?

Be And It Came Into Being

(A Poem for Atta Shad)

The heavens and the earth
The moon and the sun
Stars, galaxies and clouds
Space and spacelessness
Indeed the entire creation
God created all in just seven days
All praise be to God!

On the seventh day
Tired of hard labor
He thought of heavenly delights
Of fair damsels and houris
Thus hurried to the garden of the paradise
All praise be to God!

It's not all His fault
If unaware He is of worldly woes and worries
Of the agony of love and longing
Of the harsh nights of hunger and famine
It's not his fault if He is unaware
Of the monsters of tyranny and suppression
Ours is a world too far from Him
Let Him revel with heavenly maidens.

May the curse of God befall these blasphemous thoughts!
Indeed how would Akbar, a mere minion of God

Know His never ending mysteries!
A mere poet and wordsmith
He seeks His forgiveness
All praise be to God!

The Distracted Youth

O, you, the distracted youth!
Why you lament on the shore?
Go ahead and embrace the tides
Wherein lies life's lore.

The Invincible Shrub

The heaven and the earth
The sun, breeze and zephyr
On fire they are like hell
Flames they pour forth
Everywhere on sands
On plains and mountains
In a parched and limitless desert
A young solitary shrub*
Indifferent to its surroundings
Oblivious of the world
The heaven and the earth
The sun, breeze and zephyr
Steadfastly standing before the blazing winds
May it never ever wither!
May it last forever and ever!

*The original poem is addressed to a f Prosopis Cineraria shrub called Sol in Balochi.

Verse (4)

Wisdom and reason,
I never seek
If I've gone mad,
let me be!

Mysteries of the Universe

I wonder if mountains smile
If the wind gets hungry
If clouds too have a mind
I wonder if ants wash themselves
If flowers have any sight
If colors breathe.

I wonder if the sun also feels thirsty
If the moon stretches out for a yawn
If fire ever becomes pregnant
If water dreams any dream.

I wonder if stones, pebbles and gravels
Pass through childhood, youth and age?
I wonder if beads and pearls are passionate for one another
If fish and birds rhyme songs
I wonder if there exist such walls
Which have no ears at all
If dead can also see us from their grave
If they laugh at us
If days and nights have tongues
If they mourn for others.

I wonder if clouds too burst forth in the heavens
If flowers and trees also tie the knot
If river, lake and sea
Feel pain and grief
If stars and Pleiades have heart eyes and ears

I wonder if Mars and Venus know
Of friendship and poetry
I wonder if the earth has ever fallen in love
If it has endured any pain and anguish
I wonder if anyone can unravel the enigmas
Embedded in Akbar's verse
The mysteries of the universe.

How Glorious Be the Night

(A Poem for Amanullah Gichki)

Greetings! Dear friend

I wonder if you know

What curse has befallen you.

Your mind where once bloomed

A heavenly garden, is now ravaged by the scavengers

In the wilderness of your heart roam vultures

The air you breathe in is heavy with poison

Like snakes and scorpions now sting your words

A predator you have become

Down your waistline crawl the worms of lust

At Caligula's door

You dream the dreams of dinosaurs

The stench of carrions enchants you

More than the scent of camphor and musk

I wonder if you know of the mysterious fear

That courses in your blood

I plunge into distress to see you in such mess

Dear friend!

If the scorching wind has not blown scattered Sartre's flowers

Then discern and waste not yourself

Stop wandering on dark and narrow trails

Nobody has ever gained anything at Caligula's court

But only betrayal, loss and lament

Power's lust stains heart and soul

It evokes guilt, regret and remorse

Dear friend!

Cast off the burden of fear from your mind
Caligula's court is not your destination
No matter
How glorious
How prosperous be the night
It is no match for the day.

The Anguished Sigh

Hail you, O, restless sigh!
Lay trapped in my collapsed chest
May you become a little songbird
And in every sad heart find yourself a nest.

Parting

Came at dawn
My fair mistress' call
Madly I jolted out of bed
Her melodious voice like the note of a flute
Coming from a distant fairyland
Steers blossoms into the wilderness of the hearts
Or the heavenly call of a shepherd's reed
Who sits under a distant tree and chants for his beloved
The fervent call of happiness mingled with my heart and soul
Awhile there was nothing but mirth and merriment
Glory and delight
All of a sudden
The soft waves of sorrows wrenched my heart and soul
And pity with I bode farewell
To Berlin: the city of beloved!

Verse (5)

Of blood, today
I seek the light
Poetry could not
devour the night.

The Golden-Haired Mistress of Dawn

(A Poem for a Baloch Poet)

Come on O, friend!
Vales and dales have the tidings
"The golden-haired mistress of dawn is about to come"
And to welcome her
Young and handsome lads
Turned up to the alleyways.

Forgetful of all woes and torments
A world in mirth and merriment
Moving ahead
To hail the mistress of dawn.

Oblivious of all worries and woes
With my fervent head in my hands
I too am marching forth.

Come on O, friend!
It is not the moment
To excuse and lament
Nor to curse and cuss
These are grave sins
For history wouldn't forgive us.

Come on O friend!
Let's join hands
And move forth
Indeed dawn ushers in emancipation and glory

Delight and bliss.

Unfinished Song

Mankind is a beautiful song,
A song unfinished as of yet

Heart and soul of the sacred earth
to conscience it gives voice.

It's each word and each rhyme
Like flowers soft and sublime

A heavenly wine in Nature's cup
Like morning breeze it does chime

Someday 'twill touch its finest note
'Twill survive the tides of time

Bestowed by the Mother Nature
A blossom that will last forever.

The Memory of You

(A Poem for 'H')

My heart now wears the look
Of a desolate mosque of a deserted hamlet
Where the memory of you
Like a poor and dejected traveler
Comes and stays for a while
But nobody even greets it
With a heavy heart
It lets out a sigh of lament
And leaves the hamlet
Ah! The poor and dejected memory of you.

Open the Windows Dear Friends

Unbolt the door

Open the windows

O, friends! Languishing in the corner of a dark room
why are you so weary, frail, dejected and downcast?

Unbolt the door

Open the windows.

Don't you know what ails you?

So deep why've you steeped in self-ignorance?

You're inmates of eons' old cobwebs

Enchained by your own thoughts, ideals and memories

Refuge of fear, prisoners of envy and hatred

Don't you know what ails you?

Dear cohorts!

Unbolt the door

Open the windows.

Venomous snakes and scorpions are in abundance in this
room

it's the dwelling place of misfortune

like a poisonous serpent, here crawls the dagger of darkness

An enemy of love, it slays each desire and longing for life

deprives the man of his dignity and pride

why you stay clad in black mourning robe?

Unbolt the door

Open the windows.

In far and wide
It's light outside
Fragrant spring breeze wafting with entranced ecstasy
Perched in dense green trees, the sweet-singing birds
Melodiously chanting the songs of mirth and merriment
Beyond your senses, I'm sure, you've not yet gone
Unbolt the door
Open the windows.

We Are All Human

Russia, China and India,
Arabs and the New World*,
Africa and Europe,
The land of the Baloch and Kurds --
Indeed, the whole world is ours.
We are all human.
We are all human.

Of blood and brotherhood,
We share common traits and ties.
Love is all we harvest.
On freedom our faith does rest.
Indeed, the whole world is ours.
We are all human.
We are all human.

A life free from strife,
A world blooming with
Dreams and desires,
Happiness and delight --
This is all we seek.
Indeed, the whole world is ours.
We are all human.
We are all human.

From murderers
And tyrants like Genghis,
With our swords and soul,

We protect the beautiful Earth.
Indeed, the whole world is ours.
We are all human.
We are all human.
Together along with the downtrodden,
The wretched of the earth,
We shall wage a war
Against brutes of the world,
And for truth we shall lay our lives.
Indeed, the whole world is ours.
We are all human.
We are all human.

With the stars of our blood,
Like our beloveds, we shall adorn
The night-bitten cities and valleys.
The dark night will vanish forever.
Indeed, the whole world is ours.
We are all human.
We are all human.

The sun will rise from our blood,
The prophet of glory will appear,
The night will pass into dawn --
There will be happiness everywhere.
Indeed, the whole world is ours
We are all human.
We are all human.

(*By the New World, the poet means the continents of Americas and Australia. Translator)

The Beggar

O wise men!
Masters of light!
Empty lies the bowl of my wisdom
Barren is the land of my reason.
Pray give me a bit of your wisdom
the light of your intellect I'll carry forth
Everywhere in the world
of the poor Baloch I am the leader
Brave like a tiger
but the sorrows of the nation
Has stripped me of my reason
in its quest I groped the fire
Ended up in a quagmire
Know not how to seek an exit
From this mess
O, wise men!
Have mercy on my poor nation
Pray give me something!
Of you grateful I'll be a thousand times
Give me a slice of your wisdom
A bit of your reason
O masters of light!
O wise men! O wise men!

For How Long?

For how long
Light will languish in captivity
In vales and dales
Death will roam free?
For how long
Life will remain in utter distress
Handsome youths keep falling to bullets
And mirror like hearts
Continue to shatter into shards?
For how long?
For how long?
Light-- the very essence of freedom
Will not forever remain in prison
Life will not suffer distress
The serpent of tyranny
Will vanish evermore
The sapling of envy and hatred
Will wither away.

Verse (6)

Redolent wind
wafts all through the streets.
You know not
how to let your pretty hair
go disheveled.

Mad in Love

You said;

“It's fire”

I reached out to it

You said:

“It's poison”

Merrily I drank it

You said:

“It's the malady of death”

Happily I embraced it

You said:

“It's hangman's noose”

I wore it around my neck

You said:

“It's sweeping flood”

I embraced the deluge

You said:

“It's the sharp sword of death”

I bowed to its each stroke

You said:

“You've surely gone mad”

I said:

“Whose eyes are to blame?”

Of course my love!
I am mad and insane
Scorching in love's leaping flames
like the stars and moon
Over and over again
I yearn for you
Passionate for life I crave for love
for your sweet name
I lay my life
I'm mad in love
Yes, mad in love!

Our Dreams Still Belong to Us

We are a nation, not at all

We are people, not at all

These date-palms are ours, not ours

These harvests are ours, not ours

This place is ours, not ours

These homes are ours, not ours

These cities are ours, not ours

These towns are ours, not ours

These rivers are ours, not ours

These mountains are ours, not ours

This land is ours, not ours

These godowns are ours, not ours

O, Akbar!

Tell the tyrants brutes of the day

we know, indeed there's nothing left

for us to own yet

Our collapsed bodies still belong to us

Our souls, our sprits still belong to us

Our hands, our arms still belong to us

Our sense, our wisdom still belong to us

Our sobs, our cries still belong to us

We still have the memories of our bygone glory

Our guffaws, our smiles

Our pains still belong to us

We still have our yearnings, madness and passions

We still own our dignity

What we have gained still belongs to us

What we have lost is still ours

Our words and voice

Our songs and melodies still all belong to us

Our passionate hearts still throb as ever

Our hope and expectations still belong to us

We still have the beautiful dreams of a new day

Indeed ours dreams still belong to us

Our dreams still belong to us

Yes still belong to us.

Verse (7)

Of existence
Perhaps, 'tis the only key
to unravel the secrets.
Of death, the sizzling goblets
I lift to my lips.

Keep Moving Ahead

How persecute you the heaven,
Never bother, keep moving ahead.
Even it pelts you with hailstones
or glowing embers, keep moving ahead.

April 1978

Let's sing for the Saur
let's extol the groom

A garden in our heart has bloomed
Doves chant and herald the news
Revolution has arrived
Arrived what we desired.

Let's sing!

O, fair maidens of the hamlet!
Chant and hail the handsome lad
Revolution has arrived
Arrived what we desired.

Let's sing!

It's the day of delight
Forget your sorrows, right
Revolution has arrived
Arrived what we desired.

Let's sing!

Mirth and merriment everywhere
Happy and delighted everyone

Revolution has arrived
Arrived what we desired.

Let's sing!

There will be no hunger
Dark days of grief are over
Revolution has arrived
Arrived what we desired.

Let's sing!

We counsel with our brothers
the custodians of our honor
Revolution has arrived
Arrived what we desired.

Let's sing!

We shape a new age
Array our bodies with arrows
Revolution has arrived.
Arrived what we desired.

Let's sing!

Leave our gardens and meadows
so we warn all the brutes and despots
Revolution has arrived
Arrived what we desired.

Let's sing!

We chant for the sacred flower
and hail the handsome groom
Revolution has arrived
Arrived what we desired.

Let's sing for the Saur
Let's extol the groom.

Don't Grieve

From the horizon
O my fellow traveler!
Forever the night shall efface.
Don't grieve.
And the mistress of bright dawn
comes out with comely charm and grace.
Don't grieve

Flowers and blossoms,
merriment and mirth
there will be everywhere
on the earth.
The days of prosperity will come.
Don't grieve.

Rise Up O Friends!

Far and near
it's dawn everywhere.
Rise up O friends!
The message it does bear:
"Rise up O friends"!

The torrent of light
Pouring on barren fields.
Of a new life
As far goes the sight
the blossoms of blood
Sowing the seeds
Rise up O friends!

In our plains and valleys
like sea-breeze
death roams free
Rise up O friends!

At its fullest swing
Colorful drinks
Ecstasy and whirling trance.
From the goblets
Light is pouring forth
Rise up O friends!

Look, at last, in utter distress

Our ruthless enemies have put on
The mourning dress
Rise up O friends!

It is either
Gallows' glare
Or coarse shackles
Tyranny is destined to meet up
Rise up O friends!

Surely, from the edge
Of a blood-soaked dawn
Shall rise the day of glory
Rise up O friends!

After all, for how long
We shall have in life
Agony and pain
Grief and strife?
Rise up O friends!

It is the honey of death
None else
That forever slakes
Life's thirst
Rise up O friends!

Never bother!
Taunts are the laurels
Fervent folks are destined to gather
Rise up O friends!

بلوچی

لڑ

1. بت پرورش
2. آدمء پشومانی
3. رودراتکء ہچار
4. نوکیں انسان
5. آزاتی
6. شعر (1)
7. قدرتء قانون
8. قیدء زمزملء خدائی
9. گودوئے رہچار
10. انسانء کمال
11. شعر (2)
12. اثاں
13. من ویٹ کونگاں
14. سپوتک
15. من شمسے آسمانء نہ لوٹاں

16. وطن
17. لبز
18. شعر (3)
19. تاریخ
20. زندء اے دشتء
21. راجی سروکائی نامء
22. رونء کئے کُشت کنت؟
23. کُن فکان
24. تیابء کپتنگء
25. سرچاریں سول
26. شعر (4)
27. عالمء اسرار
28. شپ ستر شر بہ بیت
29. جی بہ بات ء منی سینگء
30. جتائی
31. شعر (5)
32. طلاہ مہپریں بامء وش اہت
33. ناتوا میں سوت

34. شعر (6)

35. دریگاں پچ کن ات بیلاں

36. تئی یات

37. مانسانیں مانسان

38. پنڈوگر

39. کد کدیں بیت

40. عشقی گنوک

41. مئے واپ منیگ انت

42. شعر (7)

43. گاماں مہ دار

44. اپریل 1978

45. غم مہ کن

46. جہہ جن ات بیلاں!

بُت پر وش

من آزاتیں بلوچے آں
 من کوہنیں بُت پر وشے آں
 بُتاں پہ نپتے ء بیراں من
 بُتانی ملکیتاں من
 بُتاناں بُن گو جگ، پر وشگ
 منی کردانت، منی کارانت
 اے زندے سومنات ء من
 سدانی بُت جتگ پر وشگ
 سدانی رنگ رنگیں بُت
 مزنا بالادے گونڈیں بُت
 بلورے شیشگ ء سنگیں
 طلاہ ء سیم کاریں بُت
 پری رنگ ء نگاریں بُت
 پر وشتے بے نشان کرتنت
 پہ مہرنگیں بتے ء من

منی زندهء منی ساه انت
په مهرنگیس بُتء اکبر
که دائم گوں من یکجاہ انت
منی فکرانی ہمراہ انت
منی آسندگء برآہ انت
جہانء زندهء ارواہ انت
شپانی روشنیں ماہ انت!

آدم ۽ پشومانی

دیر ماں کیف ۽ رنگانی مسکیں ڏگار ۽

بہشت ۽ دیار ۽

من شادان اتاں

وش ۽ کنڊان اتاں

ناگمان ۽ بلے یک روچے گل ۽ مہوشیں ٿیلے

نودی جلے ۽ سوارات

منی دیم ۽ اتک ۽ پھ دابے ۽ نشت

آسکی برہ ۽ پلین شہکارے ات

جانے کش ات زبادیں

وت ۽ تچک ۽ کت نودی جل ۽ سرا

شیشگیں جان ایرات گل ۽ چو پچیں کتابے ۽ دیم ۽ منی

مستیں چمانی آ، لہریں رگانی آ، سنکلیں بریکانی ۽، بلہلیں سینگ ۽ وشدلیں دعوت ۽

زند ۽ شہد ۽ مرادانی دنیا ۽ مان ات

بلے جانے چو جمبلا سے ۽ روک ات

ءبر انز، دل ءات منی جان ءامباز کنت ءبہ تاپیت

گل ءدست شہانورت منی نیمگ ء

گوشتے ”اے سروپ ءزیر منی ٹیکی انت

اے منی سہا انت، ارواہ انت، مہر ء نشان انت

منی دین ءدنیا ءکلیں جہان انت“

(بلے) اے سوپے نہ ات، سہر چو اشکرے ات

جل ءانگرے ات

من بہمنتگاں

واجبیں آدم ءترانگ ءکپتگاں

چہ کجا اتلگ اے آس، اے دوزہی آس، ماں جنت ء

الم ءشو میں شیطان ءاے کردگار انت

منی زرد ءایر نشتہ بے رُژنیں تر سے

منی جان ءگور تیچے ءجاہ کتگ

من چہ دردانگ ءپلیں ٹیکی نہ زرتگ

گل ءجی ءلیلا ءمنت کتگ

”افر دیتی آں من، وینساں تئی! حوایاں!

اداجت ءو شتریں نیوگ ہمیش انت

بہشت ءتہا اے دگہ یک بہشتے

حدائیگی شیطان ء زرد ء چہ در کن
 بلے من کی گور بیچے باہوٹ اتاں
 من نہ من ات
 گل ء زار جت: ”من تئی مولداں!
 اینچو لیلہ ء زور اکیں واجہ حداء دل ہم آپ بیت
 او دیدگ منی پر من بزرگ بہ کن“
 من چو بے زندیں کُنٹے ء گور بیچے زندان ء بے واک اتاں
 من نہ من ات
 من لوٹ ات من ء چہ بہشت ء مہ کش انت بلے-----
 نی چماروچ ء من دوزہ ء کپتگاں
 روچ ء شپ جمبلاسیں شہمانی دنیا ء روک ء ہُشناں
 مدا می سُچاناں
 دیرماں کیف ء رنگانی مسکیں ڈگار ء
 بہشت ء دیار ء
 من شادان اتاں
 وش ء کندان اتاں!

رودراتک ء به چار سُهر سُهر انت

نالگ ء بِل سهار پیداک انت

پادا جهه جن او ننگریں ورنا!

انقلاب ء توار پیداک انت

نوکیں دورء نوکیں انسان

یک تو ارے منء دائمء پول کنت
تو کنتے؟

”من کے آں؟ من مناں!“

اے جوابء منی چند لحم نہ بیت

من کے آں؟ من کیاں؟

باید انت من بہ مئاں کہ من چُنت ”من“ آں

من کہ یکے نیاں

من نہ زاناں وتی بے شماریں ”مناں“

یک دے صبر کن

ترانگء کپتاں من

نوکیں انسانء پر بستہ نام اش منء

”نوکیں انساناں“ من!

ظاہرء یکے آں

باطنء کنتے بہ زانت انت کہ من چُنت ”مناں؟“

گا ہے انساناں من

گا ہے شیطاناں من

گا ہے من ملحد اں

گا ہے دینداراں من

گا ہے من زاہداں گا ہے بدکاراں من

گا ہے معصوماں گا ہے حوناں واراں من

گا ہے من رہبر اں گا ہے من رہزناں

گا ہے حیواناں من

گا ہے انساناں من!

پہر بندیت پہ من نوکیں دورء زمان

نوکیں باریء بے مٹیں سوغاتاں من

من نہ زاناں وتء

من نہ زاناں کئے آں؟

بلکیں انساناں من

بلکیں انساناں من

بلکیں انساناں من

”نوکیں“ انساناں من!

”نوکیں“ انساناں من!

آزاتی

راج ۽ آزاتی ۽ پیسر
 بیات وت ۽ آزات کنیں
 ما کہ وتی ردیانی غلا میں
 مصلحت ۽ سیتانی غلا میں
 قر نیگیں کستانی غلا میں
 راج ۽ چوں آزات کنیں؟
 مید ۽ چوں۔ دہقان ۽ چوں
 مزدور ۽ چوں
 آزات کنیں؟

راج ۽ آزاتی ۽ پیسر
 بیات وت ۽ آزات کنیں

شعر (1)

من ہما درچک آل نمیریں، زوارک
ہرچی گڈئے، پدا رُدان کنناں

قدرتِ قانون

(اولیٰ تواریخ)

بیا او بد باطن، بد کار
 گپیاں منی تو گوش دار
 تو منی رعیتِ من، من تئی سرکار
 تو بے بندر، من بہہ دار
 تو بے راج ء من سردار
 تو بے ہستی، من بئن دار

من دانا، چم چچ، تو کور
 من ڈڈ ء تو لوچ ء لگور

چہ من جہان انت گل گلزار
 چہ تو دنیا انت بے زار

دین ء کتاب ء من ہمراہ
 بندری کافرے ء تو گمراہ
 من پاپاں، تو ناپاک
 من زوراکاں، تو بے واک

قدرت ء اے قانون انت بچار
 زوراک انت دائم حقدار
 کاشک بیت پاگاس ء دپار
 گڈ ء نہاری کنت مزار
 مرگ ء مدگ بانزانی وراک
 چاہی بیت شاہین ء شکار

تاریخ چو ہم دنت گواہی
 دائم زوراکاں براہی
 میری، خانی ء شاہی
 عزت ء شان ء گمراہی

یات بکن دائم بے سار

سکّے تانکے بے تادان بار
 من سردستاں، تو بے وار
 تو منی رعیت، من سرکار!

(دومی توار)

مٹاں من تو زوراک ءے
 مست ء سیر ء گروناک ءے
 من سچھے نیاں تو سردار
 من وارء تو ہستی دار
 قاضی ء ملّا تئی ہمراہ
 من ناشر، کافر ء گمراہ!

راست انت مرچی تئی اے جار
 تو سرکار ءے، من سرگار
 عرض ء منی ہم گوش بدار
 من مورء ماہیگے نیاں
 من گوک ء پس ء چاہیگے نیاں
 من انسان ء پُشپداں
 تئی نہ باں ہچبر نوں من شکار

ثری تو انگر ء آس بگوار

قدرت ء تئی اے قانون ء

ظلم ء زور ء اے نیمون ء

گا ہے نہ متاں من سرکار

بلے تو زور ء، من بے وار!

چار بند

قید ء زمزیل ء خدائی مرچی انت باندا نہ بیت
ظلم و زور ء ناروائی مرچی انت باندا نہ بیت
ڑء سہر ء بادشاہی مرچی انت باندا نہ بیت
اے لٹ ء پُل ء تباہی مرچی انت باندا نہ بیت

گودوے رہچار

VLADMIR...YES IN THIS IMMENSE CONFUSION ONE THING
ALONE IS CLEAR, WE ARE WAITING FOR GODOT TO COME.

(WAITING FOR GODOT, ACT 2)

بیلاں چہ واپ ء جہہ جن ات
گودو نیت، گودو نیت!
گودو کہ ”واب آگاہی“
سیہ دپتیریں پیغمبر انت
ساہ کندن ء ربالہ انت
وانگ ء اگول ء رہبر انت
بیلاں شمنے مجگ ء دلاں
جان ء شمنے ہڈ ء رگاں
زہر ء چہ ”واب آگاہی“
جوریں کٹیمبگ رستگاں
پرچا وت ء چو زیاں کن ات؟

گنجاں وتی تاواں کن ات؟
 بیلاں منی، بیلاں یلیں!
 ہوپ ء چہ ”واب آگاہی“
 مرگ ء تہاری شرتر انت
 نام ء مئے گاری شرتر انت
 یا وپس ات چو کوہ ء بُتاں
 یا چو زر ء آگاہ بہ ات
 یا مرگ ء تنگ ات تہنگاں
 یا زند ء گوں ہمراہ بہ ات

مارحین ”واب آگاہی“
 چہ قاتلاں ہم بد تر انت
 قاتل سُشیت ء گار کنت
 فکراں چہ پہلک ء آزات کنت
 شوک اے ”واب آگاہی“
 نے زندگ کنت ء نے سُشیت
 مارشٹاں بس ایر مات کنت
 بے ساری ء مئے زیات کنت

بیلاں یلیں دلجم بہ ات
 گودو ننت، گودو ننت!
 گودو ۽ راہ ۽ چارگ۽
 دیدوک مئے بے روک بنت
 مئے جان ۽ مئے زانگ مدام
 ساہ کندن ۽ باہوٹ بنت

بیلاں منی، بیلاں یلیں!
 ساہ کندن ۽ چہ چہ جن ات
 جان ۽ چہ ”واب آگاہی“
 زانت ۽ چہ کیز ۽ رسکوئے
 آجو کن ات! آجو کن ات!
 زند ۽ بہارانی پدا
 وش لذتیں تاماں چشم ات!
 مرگ ۽ جُشوکیں قدحاں
 گوں ہمبلاں نوشِ جان کن ات!

بیلاں منی، بیلاں یلیں!

گیشتر مه پرّام ات وت ء
گودو نئیت، گودو نئیت!
گودو نئیت، ہچبر ادا!

انسان ۽ کمال

انسان ۽ مرچي وش اهت کن انت
گل ۽ شادان انت افلاک مروچ

در کیت پہ نوکین اندازے
پر نوکین کیسے، پر نازے
انسان ۽ کمال ۽ شان ۽ سرا
اے مہتاپ انت هر وناک مروچ

انسان ۽ نہ مٹوک حیران انت
سک دوہیل آنت، دلنگر آنت
(کہ) انسان ۽ کمالاتی دیم ۽
سر جہل کتگ افلاک مروچ

اے رُوس مبارک انسان ۽

تو دات کمال ء تاج سر
اے رُوس مبارک بات ترا
اے رُوس مبارک بات ترا

(۱۲ ستمبر ۱۹۵۹ء سویت روس ء یک راکٹے ماہ ء سر ارادات۔ شاعر)

شعر (2)

مسکین بیکال چہ پاہو ۛ رستیں
ماں یک جاگے کرار نہ کت

انٹاں

(لالین ۽ نام ۽)

تئی دپ ۽ دائم ۽ بہ بات انت ”انٹاں!“

زندہ مزری ۽ نہت انت ”انٹاں!“

تو پت ۽ پیریں گپاں گوش بکن

مہر ۽ نوشاں مدام نوش بکن

زہرناکیں دلاں بہ گوش ”انٹاں!“

کینگ ۽ کچلاں بہ گوش ”انٹاں!“

ناشریں چاکراں بہ گوش ”انٹاں!“

دور ۽ زوراوراں بہ گوش ”انٹاں!“

زندہ آشوپ ۽ جی ۽ جان بکن

مرگ ۽ سرداری ۽ بہ گوش ”انٹاں!“

راستی ۽ بیرک ۽ برزء بکن

دروگ ۽ ناراستی ۽ بہ گوش ”انٹاں!“

زُژن ء زرشانیں تو وش اہت بہ کن
جوریں تاموری بہ گوش ”اِناں!“

تئی دپ ء دائم ء بہ بات انت ”اِناں!“
زندء مِزری ء نَبات انت ”اِناں!“
قدرت ء شیرکنیں ساز انت ”اِناں!“
زند ء زیبائی ء راز انت ”اِناں!“

(منی کستریں جنک لالین ء و ہدے ننگی ء اولی برء جبر بناکت اولی پورہ نیں لبز کہ آئی ء گوشنگ
بگچ کت آہے لبز (بزاں اناں) ات۔ داں چنت روج ء ہے یکیں لبز روج ء شپ آئی ء دپ
ء ات۔ اے شعر لالین ء داد انت۔ اکبر بار کزئی)

”ویٹ کونگ“

(ویت نامی سرچرانی نامء)

من آسماناں

من گلزمیناں

من زندماناں

من ویٹ کونگاں!

من افریقاہاں، من ایشیاہاں، من یورپاں، من تیوگیس جہاناں

من امریکاہاں، من امریکاء دلء مراد انانی ماہکاناں

من ویٹ کونگاں!

من ترمپء چولاں

من جوء کوراں

من زرانی من سہاء جاناں

من روجء استارء ماہ پوراں

من ماہکاناں، من کلکشاناں

من ویٹ کو نگاں!

من برپ ۽ برانزاں، من آپ ۽ آساں

من گوات ۽ گور تیچ ۽ دنز ۽ دیتاں

من ہار ۽ توپان ۽ گرند ۽ شہماں

من لہش ۽ سیہ گوات ۽ نپت ۽ میراں

من ویٹ کو نگاں!

من رژن ۽ رنکاں، من شعر ۽ سوتاں

من ساز ۽ وش زیمیلیں تو اراں

من شادہ ۽ وشدلی ۽ ہامیناں، زند ۽ بے دروریں بہاراں

من ویٹ کو نگاں!

من درچک ۽ داراں، من پل ۽ تاکاں، بہار گاہ ۽ دُنیں سمیناں

من وشیں کہنیگاں، نودی شنزراں، من نمب ۽ شینکاں، من سنجپ دریناں

من ویٹ کو نگاں!

من زند ۽ زیبائی ۽ نشاناں، جہان ۽ ارواہ ۽ ساوہ ۽ گیناں

من آسماناں، من گلزمیناں

من ویٹ کو نگاں!

من نیکی ۽ دوستی ۽ سمیناں

من ویٹ کونگاں!

من ”دجلہ“ ء ”دانیوب“ ء ”سندھال“

من ”کائکواں“، ”یانگسی“ ء ”گنگایاں“، من ”امیزان“ ء کیچ کوراں

من ء راکئے جنت؟

من آدم ء روشنیں ”جبیناں“

من ویٹ کونگاں!

من ء راکئے جنت؟

من ویٹ کونگاں!

من ”نیل“ ء ”مے کانگ“ ء ”وولگاہاں“

من ویٹ کونگاں!

من ویٹ کونگاں!

چو یانگسی ء، چو دانیوب ء

چو وولگاہ ء من جاہدیگاں

چو امریکہ، چو افریقہ

چو ایشیاء من جاہدیگاں

من ویٹ کو نگاں!
 چو آسمانء۔ چو گلزمینء
 چو زندمانء من جاہد یگاں
 چو آدمی ذاتء واہگاناں
 چو استمانء من جاہد یگاں
 من ویٹ کو نگاں!
 من زنداں آزاتیء منء را
 غلام کئے کنت؟
 من ویٹ کو نگاں!
 منء را کئے جنت؟
 من ویٹ کو نگاں!
 منء را کئے جنت؟
 من ویٹ کو نگاں!

من استماناں
 من زندماناں
 من ویٹ کو نگاں!
 من ویٹ کو نگاں!

بغداد اپریل ۱۹۷۱

(ویٹ کونگ: ویت نامی سرمچار ویتنام، جنگ ہلاس، ویت نام آزات بوتگ بلے ویٹ کونگانی
سرمچاری انسان، تاریخ، دائم، بے درورمانیت۔ دنیا، ہر جاگہ، کہ سرمچارے ماں جنگ،
پڈ، جنگ، انت، آ، ویٹ کونگ، انت۔ اکبر بار کزنی)

جبین: ضمیر

نیل: افریقہ، مصر، مزین کور

مے کانگ: ہند چین، مزین کور

وولگا: اُرس، مزین کور

دجلہ: عراق، مزین کور

دانیوب: جرمنی، یورپ، مزین کور

سندھ: سندھ، مزین کور

کانگو: افریقہ، مزین کور

یانگسی: چین، مزین کور

گنگا: ہندوستان، مزین کور

امیزان: برازیل، مزین کور

اِسپُنْتِك

(دومی اِسپُنْتِك ءِ بال دینگ ءِ سرا)

ماہ ءِ استاراں دام ءِ آرگ ءِ اِنْت
 غلام اے آسمان نوں پر مدیم اِنْت
 مزن سو بے اے اِسپُنْتِك رپن
 بلاشک، بے گمان انسان عظیم اِنْت

من شمسے آسمان ۽ نہ لوٹاں

چہ قرنانی قرن ۽

منی اندر ۽ مردے روج ۽ شپ ۽

آہ ۽ پریات کنت!

کر ۽ کوریں خدایاں گوں بُرزیں جہان ۽

بزیں آسمان ۽

ہے زار جنت

”شمارا مبارک شمسے کلکشان بات

مہ ۽ روج ۽ پورانی پر اپیں جہان بات!

نہ لوٹاں من پُر نوریں ۽ گنجیں جہان ۽

شمسے زیب ناکیں مہ و کلکشان ۽

کہ آپ ۽ گل ۽ چہ ودی بوتگوں من

منی ساہ بستگ گوں پاکیں زمین ۽

شمالا نق ات واجہ ات آسمان ۽

من ۽ بس انت اے سیاہ ۽ ویرا میں گریٹنگ

منیں بزرگ ۽

بلّات ساہے بہ کشتاں

پہ آسودگء

گلزمینء سرا

اوسہیلء مہء روجء شہاں خدایاں

شمے من بزیں آسمانء نہ لوٹاں!

منء را منی گلزمینء بہ بخش ات

منی جانء دینء ایمانء بہ بخش ات“

بلتے آسمانء خدایاں چے کار

گول اے بے نپء سیتیں پریاتء زار؟

چہ قرنائی قرنء

منی اندرء مردمء روجء شپء

آہء پریات کنت!

وطن

اڱاں ڪه بڙ ۽ بيان به بيت وطن، وطن انت
تباہ ۽ سنگ ويران به بيت وطن، وطن انت
نه لوڻاں روج ۽ ديار ۽ ڪه رڙن ۽ دريا انت
اڱاں تهار چو زندان به بيت وطن، وطن انت

لبز

IN THE BEGINNING THERE WAS WORDS, AND THE
WORD WAS GOD....

(NEW TESTAMENT)

(ہستیء بندء لبزات ء لبز خدات۔ نوکیں قول انجیل نامہ)

لبزانت مئے ابتدا

لبزانت مئے عاقبت

لبزء پیغمبرء

سدرودء سپت!

لبزوت قادرانت

ہستیء بندرانت

لبز و ہدء زرء زندء ر ہدر برانت

لبز آزد کنت

لبز با ہوٹ کنت

لبز آباد کنت

لبز برباد کنت

لبز ۽ بیم ۽ تلارانی دل کپ بیت

لبز ۽ آس ۽ جهان گیریں کئے کشت کنت؟

لبز ۽ تو سینگ ۽ ژیمب ۽ بندی مه کن

لبز ۽ درشان کن، لبز ۽ درشان کن

لبز آزادی انت

ظلم ۽ بربادی انت

رُثن ۽ ورنائی انت

زند ۽ زیبائی انت

لبز سقر اط ۽ آجو تیں دلبر انت

لبز منصور ۽ لہڑیں دل ۽ انگر انت

لبز آزاتی ۽ زند ۽ پیغمبر انت

لبز ۽ تو سینگ ۽ ژیمب ۽ بندی مه کن

لبز ۽ درشان کن

لبز ۽ درشان کن

لبز آباد کنت

لبز برباد کنت

شعر (3)

رہبر ال سو بے رست ء و شامی

سروقی وار ء بزگاں دات انت

تاریخ

اے قرنائی پر اہیں گیا بان ء پُرس ات
 (کہ تاریخ انت نامی
 جوان انت مدامی)

کے آں من؟ کئے انت اے شاہاں گوں جنگ انت؟
 تہاری ء زور اکیں بچاں گوں جنگ انت؟
 من بانوریں دورانی پرورد گاراں
 من پُل ء بہارانی پرورد گاراں
 من زرشانیں نودانی پرورد گاراں
 دلارامیں وابانی پرورد گاراں
 منی قدرت ء رشن ء توپان ء ہار انت
 منی قدرت ء آسگواریں لوار انت
 منی قدرت ء کوہکر ء نپت گوار انت
 منی قدرت ء آپ ء آس ء مہار انت!

اے قرنائی پر ایس گیا بان ء پُرس
 ات، اے پر ایس گیا بان ء ہر منز لے ء
 کہ باغ ء بہار انت، مل ء ملکز انت
 منی تا جلیس حوناں آباد کرتگ
 منی حون ء بے دروریں پیداوار انت
 گیا بان ء اے منز لاں بے حسابیں
 ہزارانی ناہاریں زار ء سکندر، بستاء چنگیز ء ایوب ء ہٹلر
 تہاری ء بچانی زور اکیں لشکر
 گیا بان ء قرنائی جسانی چیر ء
 سسنڈی ودی بیت ء گسار بیت انت
 نشان ء پد ء رنداش ہم گار بیت انت
 بلتے من نہ مرتاں نہ بے رٹن بیتاں
 کہ مہر ء آزاتی ء ساہ ء زنداں
 من عیسی یاں، من منصوراں، ”پہتیس شہیداں“
 من سقر اطان، من فیوچکاں، بایزیداں
 من مدامی جنگاں گوں شاہ ء جزیداں
 من ماناں جہان ء منی رٹن مانیت
 تہاری نہ مانیت، تہاری ء بچانی لشکر نہ مانیت

رضاشاہؔ ضحاکؔ درورنہ ماننت
من آزاتیؔ حقؔ ارواہؔ زنداں
من تاریخاں، زوراکیں تاریخؔ چنداں!
بلوچاں یلیں آدمؔ پستگاں من!
نمیراناں من، دائمؔ زندگاں من!

زندء اے دشت ء لوٹ ء تسلأے انت پہ من
دوست انت چه تو اے دوست تئی درد ء غم من ء
سر سر پچے جنان انت حاکم تنینگ ء من
زہے نہ زرتہ، دست ء انت قلم من ء

راجی سروکانی نام ء

ALL THAT IS SOLID MELTS INTO AIR. (MARX)
WAITING FOR THE END, BOYS, WAITING FOR THE
END.

W. H. AUDEN

درستیں محکمیں چیز گوات ء ہوار بنت (ء گار بنت)۔ مارکس

عاقبت ء راہ ء چاراناں ء زہگاں ء عاقبت ء راہ ء چاراناں۔ اوڈن

منی کوکاراں کئے اش کنت؟

دل ء پریاتاں کئے اش کنت؟

جہاں چنڈ ء جگر برس

منی چیہاٹاں کئے اش کنت؟

منی درد ء را کئے ماریت؟

دل ء دورین ء تیماریت؟

غریب ء ستکہ روچے آل

من بربادیں بلوچے آل

من دہقانے آں بے شامیں
 من مزدورے آں بے نامیں
 وتی جاگردء چو گنداں
 کپیت آسے ماں دلبنداں
 دلء بن روتنگاں سوچیت
 منی ارواہء پیلوشیتت

شے گپتاراں گوش داراں
 شے کرداراں من چاراں
 نوابء میرء سردارات
 یاوانوکیں مزن کارات
 شے پیشوکیء منٹاں
 شے دل سوکیء منٹاں
 شمارہ دربرات بے شک
 شے دعویء گپ برحق!
 کناں من گوں شامجستے
 پہ من ہیدء ہلا ہوش ات
 پہ من چوہیسکء ہنپان ات

منی دردء راہم زان ات؟
 منی زمزیلاں چوں پرورش ات؟
 کن ات زرداں وتی جُستے
 روان ات ہر کہ یک راہے
 اے باریں مادئیں راہ آنت؟
 یا مرگ ء راہ ء بیراہ آنت؟
 رسین آنت منزل ء مارا؟
 یا اوگار انت زر ء مارا؟

منی نامی نیں پیشو کاں
 منی دل پہنکیں وانو کاں
 مناں پستونہ دیت پرچے؟
 شے گوش پرچی ء گران انت؟
 گوش ء زاناں سک دور آنت؟
 جہان ء پگی اش مان آنت؟

شے گوش پرچی ء گران انت؟
 شے گوش پرچی ء گران انت؟

روح ء کئے کُشت کنت؟

(ارنٹوچے گویراء شہیدی ء سرا)

روح ء کئے کُشت کنت؟

رژن ء کئے داشت کنت؟

سیہ شپ ء جگہ ء

شچراں گل کتگ

روح ء بیرانی ء

زند ء شاہنشہ ء

مرگ ء جاراش جتگ

بید ء رژن ء در ء

تنگیس فیبس ء

گلزمین ء آسمان

پور ء ماہ ء کلکشان

نیستی ء شپ جتیں

بیدہء گار بنت
 مہر گٹ گیر بیت
 لہڑا یر موش بنت

سازہء دریا ہشیت
 شاعری گیمریت
 بیدہء رثنہ زرع

زندہء شاہنشہء
 وا جہیں فیبسء

زندہء افرو دتی
 گاہے زندگ نہ بیت
 بیدہء آدونسء

روحء پاکیں کشگ
 رثنہء بندی کنگ
 کسی طاقت نہ انت
 کسی طاقت نہ انت
 سیہ شپہء کوچگاں

بزگیں شیخراں
 میت ء لاڑو جتگ
 شاکامی کتگ
 روج در کیت ہمک
 سہب جلوہ دیان
 مست ء نعرہ جنان
 ”سیہ شپ ء پسگاں
 من یلیں فیبس آل
 سولیں ار نستوآں
 دائم ء زندگاں“
 گوں وتی شنزگاں
 ہر جاہ تالان کنت
 سولیں ار نستوآں
 پلین بچندگاں

روج ء کئے کشت کنت
 رژن ء کئے داشت کنت؟

کُن فکان

(سوغاتے پہ عطا شادء)

کُن فکان!

اے زمین ء آسمان

روح ء ماہ ء نود ء پورانی جہان

ہفت روح ء قادر ء پیدا کت انت

اے مکان ء لامکان

حمد للہ بات رب ء قدرتاں!

ہفتمی روح ء گدار

زحمت ء روح ء شپ ء بوتگ شزار

یاد اتلگ رب ء عرش ء کیف ء رنگانی بہار

ترانگ ء حورانی کپتگ بے گمان

رپتگ اشتاپی ء برزیں باگچہاں

کُن فکان!

حمد ء وزبت بے شماریں بات رب ء قدرتاں

بے میار انت گر نہ زانت

کوڑہ رنج و غماں

واہگ و مہر و عذاب و شدتوں

گنہگار و ہوپ و رستریں بکشوشگاں

ظلم و زور کی و قہریں اثرات

نیستی و زہر و زہری و نفس گیریں شپاں

بے میار انت گر نہ زانت

دور سک دور انت چہ رب و مئے جہاں

واجہ و بلات کہ سوگہ انت گوں عرش دنگاں

کن فکان!

اعوذ باللہ، رب و لعنت بات داں ہست انت جہاں

کافر و فکر و خیالانی بتاں

رب و رازاں بڑگیں میں گل نہ زانت

کن فکان!

حمد و وزبت بے شماریں بات رب و قدرتاں!

تیاب ء کپتنگ ء پرچے چو نال ء؟
نہ زان ء راہ ء کشک ء منزلانی
برو امباز کن اے مستیں چولاں
ہمیشانی تھا انت زندگانی

سر مچاریں سول

آسمان، گلزمین
 روج، کوش ء سمین
 روک انت چودوزگ ء واجہ کارے دل ء
 روک انت چودوزگ ء
 جچیپیں آس گوار انت ہر نیمگ ء
 دشت ء کوہ ء ڈل ء

سیاہ ڈٹے ء بے آسریں جکتہ
 یک سولے گردناک ء پڑ گواتی ء
 جکتگ گوں وتی، بیسی سرء
 آس شنزین لوارانی دی مپانی ء
 بے کماریں چہ وت
 بے کماراچ جہان
 بے کماراچ زمین، روج، گوات، آسمان

شالا اے موجیں سول ۽ پرواہ مہ بات!

دائم ۽ شتات ۽ آذات بات ۽ رُذات!

شعر (4)

نہ لوٹاں عاقلی کار ء کرداراں
اگاں من بے ساراں، بے سار باتاں

عالم ۽ اسرار

کوه	باریں	بچکند	انت؟
گوات	باریں	گژنگ	بیت؟
نود	باریں	سرپد	بنت؟
مور	باریں	سر شود	انت؟
باریں	پل	هم گند	انت؟
رنگ	هم	نفس کش	انت؟
روح	باریں	تنگ	بیت؟
ماه	باریں	جان	کشیت؟
آس	باریں	آپس	بیت؟
آپ	واب	هم گند	یت؟
باریں	سنگ	ء ڈوک	ڈل
چک	ء	پیرء	ورنا بنت؟
باریں	مہرگ	ء	مُشنگ
وپتء	واب	هم	زان انت؟
باریں	مُرگ	ء ماہیگ	هم

شعرؑ سوت پربند انت؟
 هست انچیں دیوال ہم
 بہہ نہ اشکن انت ، کرؑ انت؟
 باریں مُردگ ہم گند انت؟
 باریں مئے سرا کند انت؟
 روجؑ شب زبان دارانت؟
 باریں موتک ہم کار انت؟
 باریں کوہکر ء جمبر
 آسمان ء ہم گوار انت؟
 باریں درچک ء دار ء گل
 سورؑ سانگ ہم زان انت؟
 کُب ء کورؑ دریا ہم
 دردؑ دورؑ غم مار انت؟
 پورؑ کلکشان باریں
 چمؑ گوشؑ دل دار انت؟
 باریں زہرہ ء مرتخ
 مہرؑ دوستی زان انت؟

شعرء شاعری	زان	انت؟
اے	گلزمین	ء
عاشقی	کتگ	باریں؟
درد	ماراتگ	باریں؟
باریں	چنت	کس
جُهد	کنت	ء
عالم	ء	اے
اکبر	ء	اے
		گُپتاراں!

شپ ستر شر بہ بیت

(امان اللہ گچکیء نامء)

گچکی! ہمبل منی

گڈچہ دڑہباتاں عرضء منی گوش کن

باریں تو سر پدے چہ وتی جاوے؟

تئی سرء سرنگء کہ وہداں گلباگے ات۔۔۔۔

تئی سرء سرنگء شپ ذاتیں ڈونڈوراں جاگہ کتنگ

تئی دلء دشتء گو توء پتاری گلشنگ ہرنیمگء

پُپ تئی زہرناکیں لو ارانی مشکیزگ انت

دپ تئی مارء زومانی سیہ جگبہ انت

لاپ تئی پُر انت چہ مرتگیں گلڑاں

سرینء تئی شہوتء کرم دائم سُر انت

”کیلیگولا“ء درگاہء چانٹء دپء

”دینوسارانی“ تو واپ گندے مدام

گہتنگیں جونء کانپولی و شبوپہ تو

مسکء آتاری بوہاں چہ ہم شر تر انت

باریں تو سر پدے؟

تئی رگانی تہا یک پراسر اریں نیےء جاگہ کتنگ

سک پدردیگ انت دل پلین ہمبل منی

سارترے پل اگاں پشت کپتنگ تیننگہ چہ گر میں لو اران ء زیمی تجاں

گٹرازیانی مہ کن، سیاہ ء تہاریں بیرا ہاں سر سر مہ جن

کیلیگیولاء درء منجاری ء ہچ نہ دیستگ کس ء، ہچ نہ رستگ کس ء

بیدء سر گاری ء، بیدء گساری ء

طاقت ء عاقبت، گندہ باکارگ انت

زور ء زور اوری آسر ء

لاپ ء پڈام دنت، دپ کلپوگ بیت

نک چو کچلاں جاہدی زہر بیت

پلین ہمبل منی!

بیم ء ڈیڈار ء زرد ء چہ ولگوج بکن

کیلیگیولاء درگاہ تئی منزل نہ انت

شپ ستر شربی بیت

تنگہ ء زربہ بیت

روح ء درور نہ بیت

روح ء درور نہ بیت

چپہانٹ

جی منی ژندیں سینگ ۽ چپہانٹ
مُرگے بات ۽ طوطی الہانیں!
جاہ کنات ۽ ماں غم جتیں زرداں!

جتائی

ٹیلیفون اتک سحر گاہ ۽ گلیں ”بانور“ ۽
 جاہ جت من چو گنو کے ۽ رپتاں
 دُر دپ ۽ شیر کنیں گالانی زیمیل ۽ ندرائیں
 نگرہ بندیں گوشے زاناں چو چڑنگانی توار
 بنیت اچ دیریں دیارے ۽ گل پر یانی
 دنت ویرا نگیں زرداناں بہار
 یاشپانکے ۽ نل ۽ وشدل ۽ وش سازیں توار
 دیر در چکے ۽ ساہگ ۽ نشنگ
 وتی مہگونگ ۽ نازینیت
 شادہ ۽ ساز ۽ لہڑیں ورنائی
 منی ارواہ ۽ جان ۽ یکجاہ بیت
 یک دے زند شادہ ۽ نام ات
 وشدل ۽ وشہار ۽ وشگام ات
 ناگمانی ۽ بلے۔۔۔۔۔ مر مر ۽ لہمیں دائی غے ۽
 منی ارواہ ۽ جان مان پیچ ات!

برلن ۛلال ۛ الوداع اول كت!

شهر ۛ ڈر گال ۛ الوداع اول كت!

شعر (5)

روشنی هون ء مرچی درکار انت
شاعری ء شپ ء را گار نه کت

طلاہ مہپیریں بامءِ وش اہت

(بلوچ شاعرےء نامء)

بیاو بیلی منی!

بیا کہ شنگ انت جبر کوچگانی تھا

”بام لالیں، طلاہ مہپیریں بام کسیت!“

بامءِ وش اہتءِ ورنہ گہءِ منگہیں

در کپان انت، روان انت، یلءِ ہمبلیں

چار کُند عجب صحبتءِ شادہ انت

قاتلیں زہرءِ جوراں چہ بے ترانگ انت

زندشاتءِ گل انت

مرچی گلین جہان

شادہءِ گل کنان

بامءِ وش اہتءِ دیمءِ روان انت روان

من چہ دردءِ غماں

پہکءِ بے ترانگاں

بیاو بیلی منی!

من دی شیدائیں سر زرتہ دستءِ دلءِ

مریچی سرگپتگاں!
 بیا او بیلی منی، بیا او بیلی منی!
 اے گلے ساہت، ناز، ٹہل، کنگ
 ننگ، خشک، بہتام، دوستاں جنگ
 زندہ، تہلی، جو رانی ناہود گیس
 ماسیات، گلگ، شر نہ انت، شر نہ انت
 مریچی نیون کنگ، پُت، مہتل، بیگ
 انچیں زندیں گناہ انت کہ تاریخ ہم
 مارا بخش ات نہ کنت، مارا بخش ات نہ کنت!

بیا او بیلی منی، بیا او بیلی منی
 دست دست، دیکیں
 منزل، تنگہیں بامگاہ، رویں
 بام، سوب، حیاتی، سوغات گون!
 بام، مئے، رستگاری، سوغات گون!

ناتوا میں سوت

گلیں انسان یک زیبائیں سوتے
بلے اے سوت انگت ناتوام انت

اے سوت ء گال گال ء بند بندے
چو پل ء ہجگ ء وش ء دلشین انت

اے سوت ارواہ انت پاکیں گلزمین ء
اے زند ء ساہ انت ، آیات انت جبین ء

شراب انت قدرت ء سہب ء سمیلن ء
چہ بندات ء اے سوت ہست انت جہان ء

اے کامل بیت انت یک روچے من زاناں
اے سوت ء گار کنگ گران انت چہ دنیا

کہ ماتیں قدرت ۽ اے شاہکار انت
جہان ۽ مئے ابد مانیں بہار انت

شعر (6)

کنناں تو سیپ ء مسکین مہیرانی

اگاں خاموش باں سنگسار باتاں

دریگاں پیچ کن ات بیلاں!

گلو (۱) بے بستگیں بوج ات

دریگاں پیچ کن ات بیلاں!

تہاری کوئی بے کپتنگ ہلا ہوش ات

پچے چوژندے ژولے مردہ جان بے پہکے دلپروش ات؟

گلو بے بستگیں بوج ات

دریگاں پیچ کن ات بیلاں!

نہ زان ات پرچی بے چوش ات؟

چہ وت پہکے فراموش ات

ہزاراں سالانی کوہنیں موکوی تندانی بندیک ات

وتی خیال بے فکرے زمزیلانی بندیک ات

وتی وہمانی باہوٹے وتی کستانی بندیک ات

وتی یاتانی بندیک ات

وتی جو سکانی بندیک ات

نہ زان ات پرچی ء چوش ات؟

گلو ء بستگیں بوج ات

دریگاں پیچ کن ات بیلاں!

اے کوئی زہر شانیں مار ء زوم ء لو لکاں پُر انت

اے کوئی بے مرادی ء بدیں اِل ء گشاں پُر انت

اے کوئی ء تہاری خنجر ء کاٹار ء پیم ء انت

بدیں نمبی گوش ء چوز ہر ناکیں مار ء پیم ء انت

اے کوئی دشمن انت مہر ء

اے کوئی ساہ گر انت زند ء ہمک و اہشت ء ارمان ء

کشوک انت آدمی ذات ء مڑا ء ء منگیہیں شان ء

پیچے پر سیگ ء سیاہ پوش ات؟

گلو ء بستگیں بوج ات

دریگاں پیچ کن ات بیلاں!

کہ ڈن ء رُژن تالان انت

زبادیں گوات کشتان انت

شراب ء کیف در نزان انت

بہار انت، مستء ساچان انت

توار انت و شین مَرگانی
 کہیب انت در چک دشتانی
 گوشے عید انت مر ادانی
 من زاناں انگہ سر ہوش ات
 گلوء بستیگیں بوج ات
 دریگاں پیچ کن ات بیلاں!

گلو: دروازگ

تئی یات

(”ھ“ء نامء)

زر دوں گوش ء مروچاں

ویرا نگیں مینگےء

ویرا نگیں مستے!

تئی یات بزہ کار ء واریں مسافرےء

کنیت ء دمانے داریت

کسے بلے نہ جنتے ہشکیں دپی سلا ہے

ناکامیں گوں دلےء

اُرداں وتیگاں بندیت

سر دیں یک آہے کشیت

اے میتگ ء چہ درروت

تئی یات بزہ کاریں!

تئی یات بزہ کاریں!

ما انسانیں ما انسان!

روس ء چین ہندوستان
 نوکیں جہان ء عربستان
 افریقہ ء افرنگستان
 ملک ء بلوچ ء کردستان
 منیگ انت مئے اے کلیں جہان
 ما انسانیں ما انسان!

درست ما ہم سیال ء براتیں
 یک ذات ء زریاتیں
 مہر مئے بیہ ء بنیاتیں
 آزاتی انت مئے ایمان
 منیگ انت مئے اے کلیں جہان
 ما انسانیں ما انسان!

لوٹیں ما زند ءِ زیبائی
 مہر ءِ واہگ ءِ ورنائی
 وشى ءِ سوب اے دنیائی
 زرد ءِ ہمیش انت مئے ارمان
 منیگ انت مئے اے کلیں جہان
 ما انسانیں ما انسان!

وتی عیشی سر ءِ کاٹم ءِ جان
 منیگ اچ بدواہاں چنگیزیں
 سر سندوک ءِ ساہ ریزیں
 پلین زمین ءِ پہریزیں
 گوں انت مئے اے کلیں جہان
 ما انسانیں ما انسان!

مچ کنیں ما بے واکاں
 پلین زمین ءِ دل چاکاں
 جتگے دہیں گوں زوراکاں
 حق ءِ سرا ما بییں قُربان

میگ انت مے اے کلیں جہان
ما انسانیں ما انسان!

گوں وتی خون ء استاراں
شپ جتیں شہر ء کوہساراں
سینگاریں چو دلداراں
زاناں کہ اے سیاہ شپ بیت زیان
میگ انت مے اے کلیں جہان
ما انسانیں ما انسان!

روح شہ خون ء مے در کئیت
سوب ء گلیں پیغمبر کئیت
شپ مانیت صحب ء سر کئیت
ہر کس بیت شات ء کندان
میگ انت مے اے کلیں جہان
ما انسانیں ما انسان!

ما انسان!

ما انسان!

پنڈوگر

دنیا ء شہ زانوگراں
 او رُژن گوریں مہتراں
 کچول اوں زانگ ء ہوگ انت
 فکر ء ڈگار اوں سورگ انت
 بخش ات من ء را پنڈگے
 زانت ء وتی یک زرگے
 فکر انت شتمے دیم ء براں
 دنیا ء درستیں مردماں
 من بڑگ ء بے چارگیں
 قوم ء بلوچ ء رہبراں
 شیر ء مزار ء دروراں
 راج ء بلے بازیں غماں
 عیشی ء سر ء ہوش اوں شتگ

آساں ماں دزموش اول کتگ
 مینے ء سلّیں من کپتگاں
 ہتھی نہ زاناں چوں کناں
 بزرگ کن ات زانو گراں
 اے بزرگیں قوم ء سرء
 دستے شہار اے پہ من ء
 ندراں شمسے من سد بر ء
 زانے ء دیت چنڈے من ء
 فکر ء دیت دانکے من ء
 او رژن گواریں مہتراں!
 زانوگراں! زانوگراں!

کد کدیں بیت ۽ کد ہما باندات

رُزن ماں زندان بیت
 مرگ چو ارزان بیت
 کوچک ۽ کوہ ۽ گراں
 زند چو بیران بیت
 سیشی سرانی سرا
 تیر چو گوران بنت
 شیشگ ۽ آدینکیں دل
 نش نش ۽ تاوان بنت

باریں دگہ چُنت روچ!

باریں دگہ چُنت روچ!

روشنی آجو تبیں

دائم ۽ زندان نہ بیت
 دائم ۽ ماں رہسراں
 زند چو بیران نہ بیت

ظلم ء بدیں گرّ مار
 الم ء گُسار بیت
 کینگ ء جویریں نہال
 زاناں ہُشیت ء گار بیت
 آدمی ذات ء جہاں
 جنّت گلزار بیت

(بے) باریں دگہ چُنّت سال

باریں دگہ چُنّت قرن!

باریں دگہ چُنّت قرن!

عشقی گنوک

تو گوشت آسے
 من دست ماں کت
 تو گوشت زہرے
 من نوش جاں کت

تو گوشت رنجے
 جانء و رو کیں
 رنجء اے پلٹیں
 من جیء جاں کت

پاہوئے تو گوشت
 سر سندیں لوپے
 من زرت جیگء
 نقشیں کماں کت

تو گوشت ترندیں

توپان ء ہارے

امباز مستیں

من شرتگاں کت

تو گوشت ترپو کیں

زہم انت اے مرگ ء

وش اہت اے زہم ء

من ہردماں کت

تو گوشت پہک ء

مست ء گنوک ء

من گوشت من ء چو

کئی دیدگاں کت؟

بے شک اوبیلی!

مست ء گنوکوں

عشق ۽ چپو کيس

آس ۽ ماں رو کون

زهير گيگ من چو

استار ۽ نو کون

شيدائون زندء

مهر ۽ هڊو کون

تئي پليين نام ۽

من سرديو کون

عشقي گنو کون!

عشقي گنو کون!

مئے واپ میگ انت

ما قوے میں۔۔۔۔۔۔۔۔ قوے نہیں
 مارا جے میں۔۔۔۔۔۔۔۔ را جے نہیں
 اے چ میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 ہا میں میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 اے ہلک میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 ہسکین میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 اے شہر میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 بازار میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 اے کور میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 کوہسار میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 اے ملک میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 امبار میگ انت۔۔۔۔۔۔۔۔ مئے نہ انت
 اکبر! چوزوراکاں بگوش
 دورے اے گروناکاں بگوش

پر ماما زائیں

ہجی نہ منگ

انگت اول ژندیں

مے جان منگ انت

مے ساہ منگ انت

مے دست منگ انت

مے باسک منگ انت

مے ہوش منگ انت

مے زانت منگ انت

پریات منگ انت

مے و شیں روچانیات منگ انت

مے ٹہک منگ انت

بچکند منگ انت

ارمان منگ انت

شید اسریء

مے ارمان منگ انت

مے سیت منگ انت

مے تاوان منگ انت

مے نطق مئیگ انت

مے آواز مئیگ انت

مے شعر مئیگ انت

مے ساز مئیگ انت

لہڑیں دلانی

مے زراب مئیگ انت

مولانگیء

مے داب مئیگ انت

مے اوست مئیگ انت

اُمیت مئیگ انت

بانداتء و شیں

مے واب مئیگ انت!

مے واب مئیگ انت!

مے واب مئیگ انت!

اے شعرء تہا من نو کیس تجربہ ے کتگ۔ من شعرء اولی بہرء یک سنگے کار مرز کتگ ء دومی

(بہرء دگہ سنگے کار بستگ۔ اکبر بار کزئی)

شعر (7)

مرگء آچشیں مینگل پیالگاں تنگاں

بلکیں نوں بہ زاناں زندمانء اسراراں

گاماں مه دار

گر ستر شدت به کنت انت آسمان، گاماں مه دار

برف به گواریت یا به شنزیت انگراں، گاماں مه دار

اپریل 1978

ہلو ہالو کنئیں ما ثور ء
 ہلو ہالو ما سالونک ء
 دلاں مئے رُستگ گلباگے
 کپوتاں گونیں مستاگے
 کہ آشوپ جان پیداک انت
 دل ء ارمان پیداک انت
 ہلو ہالو ہلو ہالو!

جنکاں میتگ ء بیا ات
 یلیں مل ء بہ ساڑا ات
 کہ آشوپ جان پیداک انت
 دل ء ارمان پیداک انت
 ہلو ہالو ہلو ہالو!
 مروچی شادہ ء روچیں
 شמוש ات درداں دل سوچیں

کہ آشوپ جان پیداک انت
 دل ء ارمان پیداک انت
 ہلو ہلو ہلو ہلو!

جہان ء چاپ ء چوگان انت
 ہمک دل وش ء کندان انت
 کہ آشوپ جان پیداک انت
 دل ء ارمان پیداک انت
 ہلو ہلو ہلو ہلو!

نہ مانیت نوں شُد ء واری
 غمناں نوبت ء باری
 کہ آشوپ جان پیداک انت
 دل ء ارمان پیداک انت
 ہلو ہلو ہلو ہلو!

پہ مئے ننگ ء کہ ہیراتاں
 کنیں ما شورے گوں براتاں

کہ آشوپ جان پیداک انت

دل ء ارمان پیداک انت

ہلو ہلو ہلو ہلو!

ما نوبتے نوکیں کاریں

وتا تیراں گوں سینگاریں

کہ آشوپ جان پیداک انت

دل ء ارمان پیداک انت

ہلو ہلو ہلو ہلو!

درا ات اش مئے گلزاراں

گوشیں زوراک ء زرداراں

کہ آشوپ جان پیداک انت

دل ء ارمان پیداک انت

ہلو ہلو ہلو ہلو!

ما نازانیں گل ء پاکیں

یلیں سالونک ء نازاکیں

کہ آشوپ جان پیداک انت

دل ء ارمان پیداک انت

ء	ثور	كنين	هالو	هلو
ء	سالونك	ما	هالو	هلو

غم مہ کن

ہمدلیں ہمسفر شپ اے گُسار بیت، غم مہ کن

بام ء بانک پدا شوق ء سینگار بیت، غم مہ کن

سبز ء آباد بیت، پُل ء گلزار بیت، شات ء آباد بیت

مئے جہان پدا مسک ء آتار بیت، غم مہ کن

جہہ جن ات بیلاں

بوتگ گوربام، جہہ جن انت بیلاں
 دنت پیغام، جہہ جن انت بیلاں
 گوارگ ء انت ڈگاراں تنگیں
 رژن ء بشام، جہہ جن انت بیلاں
 ہر گور ء زند ء نقش رندان انت
 خون ء ہزام، جہہ جن انت بیلاں
 کوچگ ء کوهسراں چو زرگوات ء
 مرگ انت وش گام، جہہ جن انت بیلاں
 مست انت دیوان کیف ء رنگانی
 روشن انت جام، جہہ جن انت بیلاں
 پوش اتگ دشمنان جہاں سوچیں
 پرسی پیرام، جہہ جن انت بیلاں
 پاہوئے شہم ء زبریں زمزیل انت

ظلم ۽ انجام، جہ جن انت بیلاں
 الم انت گڈ چہ خون ۽ گوربام ۽
 سوب ۽ گوربام، جہ جن انت بیلاں
 داں کدیں زند ۽ مئے ہمراہ بنت
 درد ۽ چیلام، جہ جن انت بیلاں
 تہنا گوں مرگ ۽ پیگ ۽ روت انت
 زند ۽ ہوشام، جہ جن انت بیلاں
 سرگنوکاں پہ دائم ۽ ہست انت
 پلین بھتام، جہ جن انت بیلاں